

Τεύχος 2 - 2014

Εκδότης:

Safer Internet Hellas,
Επικεφαλής Δράσης
Ενημέρωσης *Saferinternet.gr*,
Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς
Διαδικτύου

Email: info@saferinternet.gr

Επικοινωνία:

Δρ. Βερόνικα Σαμαρά
Τηλ. 210 6212365
Email: vsamara@sihellas.org

Περιεχόμενα

«Q&A» – Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας	2
«Q&A» – Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	5
Μέσα από τα μάτια μαθητών	7
Ποιητική συλλογή για το Διαδίκτυο	8

Editorial

Αγαπητοί φίλοι,

Το δεύτερο τεύχος του *Saferinternet.gr* για το 2014 συνεχίζει το αφιέρωμα στη φετινή –πολύ σημαντική– θεματική «Όλοι μαζί, για ένα καλύτερο Διαδίκτυο» για τον εορτασμό της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου. Στο πλαίσιο αυτό, σας παραθέτουμε τις απαντήσεις των εκπροσώπων του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας και της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σε ερωτήματα ευρέως ενδιαφέροντος που τέθηκαν από το Πάνελ Νέων του Saferinternet.gr στη κεντρική εκδήλωση για τον εορτασμό της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου στο Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος.

Επιπλέον, δύο από τους μαθητές-εκπροσώπους των σχολείων που έλαβαν μέρος στη δράση «[Η ζωή στο Ίντερνετ γίνεται μουσικό δράμα](#)» που παρουσιάσαμε στο προηγούμενο τεύχος μας, μας δίνουν τη δική τους οπτική για το πώς μπορεί η Πολιτεία και το σχολείο να συμβάλλουν στη βελτίωση του Διαδικτύου για τους εφήβους.

Τέλος, σας παρουσιάζουμε μια πρωτότυπη ποιητική συλλογή από μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης.

Μπορείτε πάντα να διαβάζετε τα νέα μας στο [Facebook](#) ή να μας ακολουθείτε στο [Twitter](#).

Σας ευχόμαστε ολόψυχα καλό Πάσχα!

Εγγραφή / διαγραφή

Εάν θέλετε να λαμβάνετε το newsletter μας, στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με θέμα «subscribe SI Newsletter».

Εάν θέλετε να διαγραφείτε από την λίστα αποδεκτών, τότε στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με τον τίτλο «unsubscribe SI Newsletter».

www.safeline.gr
Καταγγίλετε
παρόνομο περιεχόμενο
στο Διαδίκτυο

Γραμμή Βοηθείας
ΥΠΟ ΣΤΗΡΙΞΗ
800 11 800 15

Εάν το Διαδίκτυο
δυσκολεύει τη ζωή του παιδιού σας
ζητήστε βοήθεια

■ «Q&A» - Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας

1) Έχω μια εργασία για το σχολείο, και σε αναζήτηση που έκανα στο Google βρήκα πολλές πληροφορίες που μπορούν να με βοηθήσουν. Μπορώ να κάνω "copy-paste" τις πληροφορίες αυτές για να τις προσθέσω στην εργασία μου;

Ο νόμος για την πνευματική ιδιοκτησία (ν. 2121/1993) προστατεύει κάθε πρωτότυπο έργο λόγου. Δεν προστατεύει τις πληροφορίες, τα γεγονότα και τις ειδήσεις. Επομένως, εάν η αναζήτηση στο Google έχει οδηγήσει σε κάποιο έργο λογοτεχνικό (όπως κείμενο, σύγγραμμα, ποίημα) ή εικαστικό (όπως φωτογραφία ή ζωγραφιά) ή οπτικοακουστικό έργο (όπως βίντεο) ή σε οποιοδήποτε άλλο πρωτότυπο έργο (όπως αυτά που αναφέρονται ενδεικτικά στο άρθρο 2 του ν. 2121/1993)¹, τότε γενικά θα πρέπει να λαμβάνεις την άδεια του δικαιούχου, προκειμένου να το χρησιμοποιήσεις.

Υπάρχει, ωστόσο, εξαίρεση στον νόμο για τα έργα που προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικό δικαίωμα. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από έργο άλλου για την υποστήριξη της γνώμης σου ή την κριτική της γνώμης του άλλου. Η παράθεση αυτή, όμως, πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Συνεπώς μπορείς να χρησιμοποιείς ελεύθερα όχι μόνον πληροφορίες αλλά και αποσπάσματα από έργα τρίτων στις εργασίες που καταθέτεις στο σχολείο σου με ένδειξη πάντοτε της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη.

Για περισσότερες πληροφορίες για την εξαίρεση αυτή (που προβλέπεται στο άρθρο 19 ν. 2121/1993) μπορείς να βρεις στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://www.opi.gr/index.php/2013-10-03-12-24-10/2121-1993#a19>.

2) Θέλω να χρησιμοποιήσω ένα υπάρχον γραφικό από το Διαδίκτυο, το οποίο δεν έχει πνευματικά δικαιώματα. Συγκεκριμένα, θέλω να το τροποποιήσω και να το ενσωματώσω σε δικό μου γραφικό. Θεωρείται τότε το έργο μου πρωτότυπο;

Τα γραφικά -εφόσον παρουσιάζουν την εκ του νόμου απαραίτητη πρωτοτυπία- προστατεύονται σύμφωνα με το νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Εάν γνωρίζεις σίγουρα ότι το συγκεκριμένο γραφικό δεν προστατεύεται γιατί π.χ. έχει παρέλθει η διάρκεια προστασίας του (δηλ. 70 χρόνια από το θάνατο του δημιουργού του γραφικού), τότε μπορείς να το τροποποιήσεις και ενσωματώσεις σε δικό σου γραφικό χωρίς κάποια άδεια. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε εάν το παράγωγο έργο που θα προκύψει από αυτήν την ενσωμάτωση ή τροποποίηση θα είναι πρωτότυπο, διότι δεν γνωρίζουμε την ποιότητα και την ποσότητα των τροποποιήσεων/αλλαγών που θα επιφέρεις. Συνεπώς, αυτό που ζητάς συνιστά ζήτημα πραγματικό που κρίνεται κατά περίπτωση. Πρέπει, όμως, να γνωρίζεις, ότι πρωτότυπο θεωρείται ένα έργο που διαφέρει από ένα υπάρχον με την έννοια ότι παρουσιάζει 'στατιστική μοναδικότητα'. Αυτό σημαίνει ότι κανείς άλλος κάτω από τις ίδιες περιστάσεις δε θα μπορούσε να παράξει το ίδιο έργο. Ένα, δε, έργο προστατεύεται ως πρωτότυπο στα σημεία και μόνον που παρουσιάζει πρωτοτυπία. Αυτό σημαίνει ότι κάποια μέρη του μπορεί να προστατεύονται και κάποια άλλα όχι.

¹ <http://www.opi.gr/index.php/2013-10-03-12-24-10/2121-1993>

3) Ποιες μπορεί να είναι οι κυρώσεις από το «κατέβασμα» μουσικής ή ταινιών από παράνομους ιστοχώρους; Δηλαδή, τι μπορεί να μου συμβεί; Αφού όλοι οι φίλοι μου το κάνουν!

Το γεγονός ότι όλοι σου οι φίλοι κατεβάζουν παράνομα μουσική ή ταινίες από το διαδίκτυο δε σημαίνει ότι η πράξη τους αυτή είναι νόμιμη. Η ελληνική νομοθεσία προβλέπει ένα πλέγμα αστικών και ποινικών κυρώσεων (βλ. α. 64επ. του ν. 2121/1993).² Για να μπορέσει, βέβαια, κανείς να στραφεί εναντίον σου θα πρέπει να ανακαλύψει την πράξη σου. Αυτό ωστόσο που πρέπει να σε απασχολεί περισσότερο από τις κυρώσεις που προβλέπει ο νόμος είναι το γεγονός ότι με αυτόν τον τρόπο αφαιρείς από τους δημιουργούς, τους καλλιτέχνες και τους παραγωγούς εισόδημα από το οποίο ζουν.

Είναι το ίδιο σαν να παίρνει κανείς το χαρτζιλίκι από την τσέπη σου, ενώ εσύ δεν τον βλέπεις. Το γεγονός ότι δεν τον βλέπεις δεν κάνει την πράξη του λιγότερο παράνομη ή ανήθικη. Θα πρέπει να βάλεις τον εαυτό σου στη θέση του δημιουργού ή καλλιτέχνη. Εάν ποτέ θελήσεις να γίνεις εσύ δημιουργός ή καλλιτέχνης οι προϋποθέσεις που θα σου εξασφαλίσουν την επιβίωση στη βάση του επαγγέλματός σου δεν θα είναι επαρκείς εάν κανείς δεν σέβεται τον πνευματικό σου μόχθο και τα έργα σου.

Σκέψου ότι οι δημιουργοί και οι καλλιτέχνες -αλλά και όλοι εκείνοι που παράγουν έργα ή συντελούν στην παραγωγή ή διάδοσή τους- δεν είναι ερασιτέχνες που μπορούν να επιβιώσουν μόνον χάρη στον θαυμασμό και στην αγάπη σου. Είναι επαγγελματίες που εργάζονται για να ζήσουν, όπως συμβαίνει σε όλα τα επαγγέλματα. Εάν το επάγγελμά τους δεν έχει οικονομικό αντίκρισμα δε θα μπορέσουν να συνεχίσουν να το κάνουν για πολύ ή να το κάνουν καλά.

4) Μπορώ να προβάλω βίντεο που είναι αναρτημένα στο διαδίκτυο προς τους μαθητές μου χωρίς πρόβλημα ή σε μια τέτοια περίπτωση προσβάλω πνευματική ιδιοκτησία;

Ένα βίντεο που βρίσκεται αναρτημένο στο διαδίκτυο μπορεί να προστατεύεται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή/και συγγενικά δικαιώματα εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις του ν. 2121/1993.

Ωστόσο, ακόμη και εάν ένα βίντεο προστατεύεται σύμφωνα με τα παραπάνω, ένας δάσκαλος μπορεί να χρησιμοποιήσει αποσπάσματα αυτού (και όχι ολόκληρο) στην τάξη του -χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή- στο πλαίσιο της διδασκαλίας, με την προϋπόθεση ότι η αναπαραγωγή του πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του παραγωγού, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Την εξαίρεση αυτή (που προβλέπεται στο άρθρο 21 του ν. 2121/1993) μπορείτε να βρείτε στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://www.opi.gr/index.php/2013-10-03-12-24-10/2121-1993#a19>.

5) Έχω φτιάξει ένα blog, όπου αναρτώ φωτογραφίες που τραβάω από τοπία, μου αρέσει, θέλω να γίνω επαγγελματίας φωτογράφος. Τις προάλλες, ένας συμμαθητής μου σε μια εργασία που είχαμε στο σχολείο για την Ελληνική φύση, παρουσίασε μια δική μου φωτογραφία ως δική του, την είχε 'κατεβάσει' από το blog μου. Του μίλησα αμέσως μετά και το είπα και στη δασκάλα μου, αλλά ο συμμαθητής μου με κοίταξε στραβά και μου είπε απλά «Απόδειξέ το, αν μπορείς! Εγώ, τη δουλειά μου την έκανα!». Στεναχωρήθηκα πολύ και ήθελα να σας ρωτήσω αν μπορώ τουλάχιστον στο μέλλον να προστατεύω τις δημιουργίες μου.

Στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας (ν. 2121/1993) δεν υφίσταται η έννοια της κατοχύρωσης, όπως για παράδειγμα στο δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Τα δικαιώματα που απορρέουν από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας υφίστανται από τη στιγμή που δημιουργείται το έργο και αποκτά μία συγκεκριμένη μορφή. Δεν απαιτείται, συνεπώς, καμιά τυπική διαδικασία εκ μέρους του δημιουργού για την προστασία των έργων του. Για να είσαι, ωστόσο, διασφαλισμένος και να έχεις ένα στοιχείο για την

² <http://www.opi.gr/index.php/2013-10-03-12-24-10/2121-1993#a19>

απόδειξη της πατρότητας του έργου σου και της ημερομηνίας κατά την οποία υπήρχε μπορείς να καταθέσεις ένα αντίγραφο του σε έναν συμβολαιογράφο, ο οποίος θα συντάξει αυτό που λέμε 'συμβολαιογραφική πράξη κατάθεσης του πνευματικού δημιουργήματος'. Το έργο σου θα αποκτήσει με αυτόν τον τρόπο βεβαία χρονολογία και θα αποδεικνύεται ότι είχε δημιουργηθεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Συνηθίζεται, επίσης, η αποστολή μιας συστημένης επιστολής (συστήνεται η αποστολή δύο συστημένων επιστολών) με αποστολέα και παραλήπτη τον ίδιο το δημιουργό (δηλαδή εσένα) ή και παραλήπτη τρίτο, φύλαξη της απόδειξης και διατήρηση της συγκεκριμένης επιστολής, στην οποία θα περιλαμβάνεται το έργο, κλειστής μέχρι -και εφόσον βέβαια- προκύψει κάποια διαφορά αναφορικά με το συγκεκριμένο έργο. Στην περίπτωση αυτή η εν λόγω επιστολή θα ανοιχθεί ενώπιον του δικαστηρίου από δικαστή, ο οποίος θα βεβαιώσει και το περιεχόμενό της. Στη δική σου περίπτωση εάν θέλεις να αποδείξεις την αντιγραφή στον δάσκαλό σου μπορεί να ανοιχθεί από τον δάσκαλο.

Αυτοί οι δύο τρόποι απόδειξης που σου αναφέραμε είναι ενδεικτικοί. Επιπλέον αυτών μπορεί να χρησιμοποιηθεί και οποιοσδήποτε άλλος τρόπος απόδειξης. Μπορείς, για παράδειγμα, όταν ανεβάζεις μία φωτογραφία σου στο διαδίκτυο να περνάς επάνω της μία ψηφιακή σφραγίδα με το όνομά σου οπότε όποιος την κατεβάζει να κατεβάζει υποχρεωτικά και τη σφραγίδα. Μπορείς ακόμη να χρησιμοποιήσεις τεχνολογικά μέτρα που απαγορεύουν την αντιγραφή. Σχετικά με το πώς λειτουργούν οι τεχνικές αυτές καλό είναι να ψάξεις στην αγορά ή στο διαδίκτυο.

Επίσης, μπορείς να αναφέρεις ρητά στο blog σου ότι οι φωτογραφίες που περιλαμβάνονται σε αυτό είναι αποκλειστικά έργα δικά σου των οποίων απαγορεύεις την αντιγραφή και το κατέβασμα.

Να γνωρίζεις, επίσης, ότι όλα τα ανωτέρω θεωρούνται μαχητά τεκμήρια, δηλαδή η αντίθετη πλευρά μπορεί να αποδείξει το αντίθετο προσκομίζοντας δικά της αποδεικτικά στοιχεία.

6) Έχω κανάλι στο Youtube και μεταφορτώνω διάφορα βίντεο που βρίσκω ενδιαφέροντα. Αναφέροντας μόνο την πηγή καλύπτομαι ή ενδέχεται να διωχθώ, και αν ναι από ποιον και πώς; Επίσης, γιατί δεν υπάρχει αντίστοιχη γραμμή καταγγελιών για καταπάτηση πνευματικών δικαιωμάτων, όπως η Safeline;

Η πράξη σου αυτή απαγορεύεται. Εκτός από την άδεια που πρέπει να λάβεις από τον δικαιούχο (ή δικαιούχους) του εκάστοτε βίντεο ώστε να το αναρτήσεις νόμιμα στο YouTube, θα πρέπει επίσης να προσέξεις και αυτό που λένε 'δικαίωμα της προσωπικότητας' των προσώπων που απεικονίζονται στα βίντεο τα οποία 'ανεβάζεις'.

Πέρα από αυτά, το YouTube εφαρμόζει στις συμβάσεις του με τους χρήστες (δηλ. με τον όρο «σύμβαση» νοείται η αποδοχή των όρων χρήσης στην οποία προέβης κατά το άνοιγμα του λογαριασμού σου στο YouTube) το αγγλικό δίκαιο. Οπότε θα πρέπει να συμμορφώνεσαι (εκτός με τα προβλεπόμενα στο ελληνικό δίκαιο) και με τα προβλεπόμενα στο αγγλικό δίκαιο. Για την πολιτική που το YouTube ακολουθεί σε περιπτώσεις που ειδοποιείται για το 'ανέβασμα' βίντεο που περιλαμβάνουν έργα προστατευόμενα με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικά δικαιώματα άνευ αδείας των δικαιούχων, πρέπει να ανατρέξεις στους όρους χρήσης της πλατφόρμας και στο σχετικό ενημερωτικό τους υλικό. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να γνωρίζεις ότι το 'ανέβασμα' έργων που προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή/και συγγενικό δικαίωμα χωρίς την άδεια των δικαιούχων δεν επιτρέπεται.

Αναφορικά με το ερώτημα για αντίστοιχη γραμμή, όπως η Safeline: ο ΟΠΙ (καθώς και οποιοσδήποτε άλλος φορέας πλην των δικαστηρίων) δεν έχει αρμοδιότητα αλλά και δυνατότητα διαπίστωσης παραβάσεων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή/και συγγενικών δικαιωμάτων δεδομένου ότι (ως προς την αρμοδιότητα) πρόκειται για ιδιωτικές διαφορές (με κοινωνικό αντίκτυπο βέβαια), (και ως προς τη δυνατότητα) τα πραγματικά περιστατικά των οποίων μπορούν να διαπιστωθούν επί της ουσίας μόνον από

κάποια δικαστική αρχή. Οπότε ακόμη και αν υπήρχαν καταγγελίες (οι οποίες γίνονται κατά καιρούς στον ΟΠΙ σε σχέση με αντιγραφές έργων) δεν μπορούν να έχουν πρακτικό αποτέλεσμα.

7) Ομάδα εκπαιδευτικών θέλει να δημιουργήσει μέσω Διαδικτύου ραδιοφωνικό σταθμό, στο πλαίσιο ευρωπαϊκού έργου με χρηματοδότηση. Πώς διασφαλίζονται οι παραγωγοί των εκπομπών και πώς διαχωρίζεται η χρήση για εκπαιδευτικούς σκοπούς από τους εμπορικούς, εφόσον το έργο χρηματοδοτηθεί;

Για την προστασία των έργων ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω στην απάντηση της ερώτησης 5.

Για τη δημιουργία ραδιοφωνικού σταθμού απαιτούνται άδειες από όλους τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που εκπροσωπούν δικαιούχους των οποίων τα έργα θα μεταδοθούν από τον σταθμό. Πλήρης κατάλογος των σχετικών οργανισμών και στοιχεία επικοινωνίας υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΟΠΙ <http://www.opi.gr/index.php/2013-10-03-12-23-43/2013-10-04-06-35-23>. Το αν ένας ραδιοφωνικός σταθμός έχει εκπαιδευτικό σκοπό και όχι εμπορικό είναι ένα από τα κριτήρια που θα ληφθούν υπόψη από τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης κατά τη χορήγηση της αδειας προκειμένου να καθορισθεί το ύψος της αμοιβής που θα καταβληθεί σε αυτούς.

*Ευχαριστούμε θερμά την **Κα Ειρήνη Σταματούδη, LL.M., Ph.D.**, Διευθύντρια Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας, για τις αναλυτικές απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα*

■ **«Q&A» - Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα**

1) Μου έρχονται spam από εταιρείες, χωρίς να έχω δώσει ποτέ το email μου. Τους στέλνω μηνύματα και με αγνοούν, ακόμα και οι εταιρίες που θεωρώ έγκυρες. Πώς μπορώ να προστατευθώ;

Δεν επιτρέπεται η αποστολή e-mail με περιεχόμενο διαφημιστικό/προωθητικό χωρίς να έχετε δώσει προηγούμενα τη συγκατάθεσή σας στην εταιρεία για να λαμβάνετε τέτοιου τύπου μηνύματα (εκτός αν, στο παρελθόν, είχατε συναλλαγή με την εταιρεία που σας στέλνει το mail και της είχατε δώσει την ηλεκτρονική σας διεύθυνση στο πλαίσιο αυτής της συναλλαγής). Πρέπει να τους ζητήσετε να μην σας ξαναστείλουν αντίστοιχο μήνυμα, ενώ σε κάθε περίπτωση μπορείτε να υποβάλετε καταγγελία στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Για περισσότερες πληροφορίες για τα cookies, μεταβείτε στην ιστοσελίδα της Αρχής www.dpa.gr, στο τμήμα Θεματικές Ενότητες -> Ανεπιθύμητες Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (SPAM)

2) Τι μπορώ να κάνω αν το email μου έχει υποκλαπεί και χρησιμοποιείται για να στέλνει Spam σε άλλα emails;

Η αποστολή spam από τη δική σας ηλεκτρονική διεύθυνση δεν σημαίνει απαραίτητα ότι έχει υποκλαπεί η διεύθυνσή σας (δηλ. ότι έχει κλαπεί ο μυστικός σας κωδικός). Για παράδειγμα, μπορεί ένα κακόβουλο λογισμικό να έχει εγκατασταθεί στον υπολογιστή σας, το οποίο να αποστέλλει μηνύματα που να φαίνεται ότι προέρχονται από τη δική σας διεύθυνση, ή τα εν λόγω μηνύματα να αποστέλλονται από τελείως διαφορετική πηγή και να φαίνεται ότι προέρχονται από εσάς. Σε κάθε περίπτωση πάντως, οι άμεσες ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβείτε είναι η αλλαγή του συνθηματικού σας (password) που χρησιμοποιείτε στο ηλεκτρονικό σας ταχυδρομείο, καθώς επίσης και ο έλεγχος του υπολογιστή σας, μέσω κατάλληλων προγραμμάτων, για τυχόν κακόβουλο λογισμικό («ιό»). Μπορείτε επίσης, αναλόγως τις διαστάσεις που έχει λάβει το ζήτημα, να απευθυνθείτε είτε στον πάροχο της υπηρεσίας ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, είτε στη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. Εφόσον προκύπτει παραβίαση προσωπικών δεδομένων, τότε είναι αρμόδια και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

3) Στο προφίλ μου στο Facebook έχω ανεβάσει φωτογραφίες μου, όπου είμαι μαζί με συμμαθητές μου. Προχθές ένας από αυτούς τους συμμαθητές που είδε τις φωτογραφίες, μου ζήτησε να τις κατεβάσω. Εγώ δεν τις κατέβασα, γιατί δεν καταλαβαίνω ποιο είναι το πρόβλημά του. Αλλά είπα να σας ρωτήσω, ως ειδικούς, για καλό και για κακό...

Εφόσον αναρτάτε φωτογραφίες άλλου στο Διαδίκτυο, πρέπει να έχετε λάβει προηγουμένα τη συγκατάθεσή του. Επίσης, ακόμα και αν συναινεί σε αυτήν την ανάρτηση, αν στο μέλλον αλλάξει γνώμη, τότε πάλι αυτή του η απόφαση πρέπει είναι σεβαστή. Κατά συνέπεια, πρέπει να «κατεβάσετε» τις επίμαχες φωτογραφίες.

4) Μπορούν φωτογραφίες και βίντεο από εκδήλωση που θα διοργανώσουμε στην πόλη μας, και όπου φαίνονται πρόσωπα ομιλητών αλλά και συμμετεχόντων, να αναρτηθούν ελεύθερα στο Διαδίκτυο;

Ως γενική αρχή, χρειάζεται συγκατάθεση για την ανάρτηση στο Διαδίκτυο, την οποία πρέπει να τη δίνει ο καθένας ατομικά. Ωστόσο, σε περιπτώσεις εκδηλώσεων, όπου αφενός είναι δυσχερής η λήψη της συγκατάθεσης από τον καθένα ξεχωριστά και, αφετέρου, οι συμμετέχοντες γνωρίζουν ότι, πιθανότατα, θα αποτυπωθούν στιγμιότυπα της εκδήλωσης σε έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο, η διασφάλιση της λήψης συγκατάθεσης μπορεί να επιτευχθεί μέσω προηγούμενης ενημέρωσής τους περί επικείμενης ανάρτησης φωτογραφιών στο Διαδίκτυο, εφόσον παράλληλα δίνεται η δυνατότητα σε όσους δεν το θέλουν να το δηλώσουν ή να μη ληφθεί φωτογραφία/βίντεο που να τους περιέχει.

5) Σε πολλές ιστοσελίδες στο Διαδίκτυο λαμβάνω ένα μήνυμα για εγκατάσταση «cookie», ειδάλλως δεν μπορώ να συνεχίσω την πλοήγησή μου στην ιστοσελίδα. Τι είναι αυτό; Και ποιος ο λόγος ύπαρξής του; Πρέπει να προσέχω με τα προσωπικά μου δεδομένα; Παρακαλώ ενημερώστε με!

Τα «cookies» είναι μικρά αρχεία με πληροφορίες που μια ιστοσελίδα αποθηκεύει στον υπολογιστή ενός χρήστη, ώστε κάθε φορά που ο χρήστης συνδέεται στην ιστοσελίδα, η τελευταία να ανακτά τις εν λόγω πληροφορίες και να προσφέρει στο χρήστη σχετικές με αυτές υπηρεσίες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιων πληροφοριών είναι οι προτιμήσεις του χρήστη σε μια ιστοσελίδα, όπως αυτές δηλώνονται από τις επιλογές που κάνει ο χρήστης στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα (π.χ. επιλογή συγκεκριμένων «κουμπιών», αναζητήσεων, διαφημίσεων, κλπ). Δεν περιέχουν προσωπικές πληροφορίες του χρήστη όπως όνομα, e-mail, κωδικούς κτλ.

Κάποια cookies είναι απολύτως απαραίτητα για την παροχή της υπηρεσίας (π.χ. cookies που είναι απαραίτητα για την αναγνώριση ή/και διατήρηση περιεχομένου που εισάγει ο συνδρομητής ή χρήστης κατά τη διάρκεια μίας σύνδεσης σε ιστοσελίδα καθ' όλη τη διάρκεια της συγκεκριμένης σύνδεσης -για παράδειγμα, τέτοια cookies είναι απαραίτητα κατά τη συμπλήρωση μίας ηλεκτρονικής φόρμας από τον χρήστη ή για την καταχώριση των αγορών του χρήστη σε ένα ηλεκτρονικό κατάστημα (π.χ. με επιλογή του κουμπιού «προσθήκη στο καλάθι»). Άλλα cookies δεν είναι απαραίτητα (π.χ. αυτά που «θυμούνται» τις προτιμήσεις του χρήστη ή αυτά που απλά κρατούν στατιστικά στοιχεία).

Τα cookies που είναι απολύτως απαραίτητα μπορούν να εγκαθίστανται στον υπολογιστή σας χωρίς τη συγκατάθεσή σας (αλλά με προηγούμενη ενημέρωσή σας). Για τα άλλα cookies, όμως, πρέπει να σας ζητείται η ρητή συγκατάθεσή σας, και να έχετε τη δυνατότητα να συναινέσετε ή όχι. Συνεπώς, αν ένα site εξαρτά την πλοήγησή του σε αυτό από τα cookies που δεν είναι απολύτως απαραίτητα, τότε αυτό δεν είναι νόμιμο.

Για περισσότερες πληροφορίες για τα cookies, μεταβείτε στην ιστοσελίδα της Αρχής www.dpa.gr, στο τμήμα Θεματικές Ενότητες -> Υπηρεσίες Διαδικτύου -> Η χρήση cookies στο Διαδίκτυο.

6) Θέλω να εγγραφώ σε μια διαδικτυακή υπηρεσία, αλλά θεωρώ ότι ζητάει ως προαπαιτούμενο κάποια προσωπικά μου στοιχεία που δεν είναι απαραίτητα για την ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών της προς εμένα. Δεν κατανοώ για ποιο λόγο τα ζητάει. Μπορώ να κάνω κάτι γι' αυτό; Για την ώρα, απλά, δεν έχω εγγραφεί.

Θα έπρεπε να σας ζητούνται τα απολύτως απαραίτητα στοιχεία. Εφόσον πιστεύετε ότι ζητούνται περισσότερα από ό,τι πρέπει, έχετε το δικαίωμα να τον ρωτήσετε για ποιο συγκεκριμένο λόγο τα ζητά (κατονομάζοντας ένα προς ένα εκείνα τα οποία θεωρείτε «υπερβολικά»).

7) Ένας φίλος μου έχει βάλει αυτόματη αναγνώριση του προσώπου μου «tagging» σε φωτογραφίες που ανεβάζει, όπου εμφανίζομαι κι εγώ. Δεν έχω πρόβλημα για τις φωτογραφίες, αλλά δεν θέλω να γίνεται tag. Του ζήτησα να σταματήσει, αλλά με αγνοεί. Τι μπορώ να κάνω;

Εφόσον του το ζητάτε, είναι υποχρεωμένος εκ του νόμου να ικανοποιήσει αυτό που του λέτε. Γνωρίζει ότι μπορείτε να τον καταγγείλετε στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα αν δεν σας ικανοποιεί; (Σημειώνεται πάντως ότι το Facebook μάς παρέχει τη δυνατότητα να κάνουμε un-tag, ενώ πλέον πριν μας κάνει κάποιος tag λαμβάνουμε μήνυμα όπου και μας ζητείται η συγκατάθεσή μας).

Ευχαριστούμε θερμά τον Δρ. Κωνσταντίνο Λιμνιώτη, Πληροφορικό Ελεγκτή, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για τις αναλυτικές απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα

■ Μέσα από τα μάτια μαθητών

Εισήγηση της μαθήτριας Μαρίας Μπιτσάκη (1^ο ΕΠΑΛ Πειραιά)

"Πώς πιστεύεις ότι μπορεί να βοηθήσει το σχολείο, έτσι ώστε να πληγούμε στο Διαδίκτυο δημιουργικά, υπεύθυνα και με ασφάλεια;"

Είμαι μαθήτρια στο 1^ο ΕΠΑ.Λ. Πειραιά και συγκεκριμένα στην ειδικότητα της Πληροφορικής. Φέτος διδασκόμαστε σχετικά μαθήματα όπου μαθαίνουμε τόσο για τις βασικές Υπηρεσίες του Διαδικτύου όσο και για τη δημιουργία ιστοσελίδων, οπότε μέσα από αυτά οι καθηγητές μας φροντίζουν να μας ενημερώνουν. Επίσης, μάθαμε και μαθαίνουμε πολλά καθώς αποφασίσαμε να διοργανώσουμε μια εκδήλωση για το Ασφαλές Διαδίκτυο στο τέλος της χρονιάς, ώστε να ενημερώσουμε τους συμμαθητές μας και τους γονείς τους για όλα όσα λέμε σήμερα εδώ.

Ωστόσο, πιστεύω ότι οι περισσότεροι από εμάς τους μαθητές, παρότι είμαστε πολλές ώρες online στο Διαδίκτυο θα μπορούσαμε να έχουμε καλύτερη ενημέρωση και να κάνουμε καλύτερη χρήση. Πιστεύω, δηλαδή, ότι είμαστε εκτεθειμένοι. Ίσως, αν υπήρχε κάποιο μάθημα που να σχετιζόταν όχι μόνο με την εξέλιξη στο Διαδίκτυο αλλά και τους κινδύνους και τους συγκεκριμένους τρόπους προφύλαξης. Κάποιο μάθημα που να μην είναι ακριβώς μάθημα αλλά περισσότερο άσκηση πάνω στους υπολογιστές. Μια πρόταση θα ήταν να συνεργαστεί το Safer Internet με το Υπουργείο Παιδείας. Θα μπορούσε για αρχή να χρησιμοποιηθεί το πλούσιο υλικό του Safer Internet.

Μια άλλη λύση θα ήταν τα ανοιχτά εργαστήρια πληροφορικής όλες τις ώρες λειτουργίας του σχολείου για όλες τις ειδικότητες με την παρουσία και καθοδήγηση των υπεύθυνων καθηγητών.

Αν, λοιπόν, ο μαθητής μάθαινε από νωρίς, από το δημοτικό εννοώ, σιγά-σιγά ως το λύκειο, όλα αυτά που μάθαμε εμείς φέτος με τη συμμετοχή μας στο πρόγραμμα του Ασφαλούς Διαδικτύου, θα διαμορφωνόταν πιστεύω μια κουλτούρα και μια πιο ώριμη συμπεριφορά που θεωρώ ότι λείπει σήμερα, ιδιαίτερα στα Κοινωνικά Δίκτυα.

Εισήγηση του μαθητή Γεώργιου Σφυρή (17^ο ΓΕΛ Αθηνών)

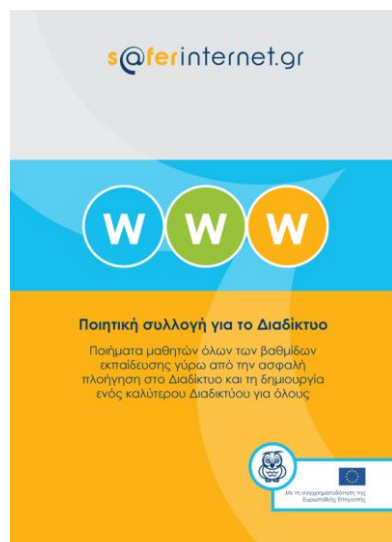
"Πώς πιστεύεις ότι μπορεί να βοηθήσει η Πολιτεία, έτσι ώστε το Διαδίκτυο να γίνει ένας καλύτερος τόπος για όλους μας;"

Το Διαδίκτυο είναι ένας τεράστιος χώρος ο οποίος δύσκολα ελέγχεται. Πρωταρχικό ρόλο παίζουν οι προσωπικές μας επιλογές. Τώρα όσον αφορά την πολιτεία έχει μια περίοπτη θέση στην κοινωνία η οποία αμφιταλαντεύεται ανάμεσα στις προσωπικές μας επιλογές και στην ανάγκη περιορισμού κακόβουλων στοιχείων. Καλό θα ήταν βέβαια να διοργανώνει καμπάνιες σχετικά με την ενημέρωση των νέων για τους κινδύνους που ελλοχεύουν στο διαδίκτυο. Επιπλέον, να ενισχύσει τη δίωξη του ηλεκτρονικού εγκλήματος, ώστε να προστατεύει τον πολίτη.

Παράλληλα, σε συνεργασία με τους πολίτες, μπορεί να δημιουργήσει ένα φιλικό διαδικτυακό χώρο. Βέβαια, για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να γίνει με την εξασφάλιση και την ύπαρξη τεχνολογικών υποδομών εφάμιλλων άλλων ευρωπαϊκών χωρών, με τη διαμόρφωση ιστοσελίδων για τους νέους, αλλά και ενήλικους που ενδιαφέρονται για τη δια βίου μάθηση. Επιπλέον, με τη διοργάνωση σεμιναρίων και τη δημιουργία εφαρμογών με στόχο την αποφυγή γραφειοκρατικών διεργασιών, το οποίο θα κάνει το Διαδίκτυο πιο οικείο περιβάλλον για το μεγαλύτερο τμήμα της Ελληνικής κοινωνίας μας.

Τέλος, θα πρέπει να παροτρύνει τους νέους, σαν εμάς, να διοχετεύσουν τη δημιουργικότητά τους στο Διαδίκτυο, ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και να δώσουν μια νέα πνοή στην Ελληνική οικονομία και την Ελληνική κοινωνία.

■ Ποιητική συλλογή για το Διαδίκτυο

Μία ιδιαίτερη ποιητική συλλογή για το Διαδίκτυο δημιουργήθηκε υπό τον συντονισμό και τον έλεγχο της δράσης Ενημέρωσης και Επαγρύπνησης Saferinternet.gr, από μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, από το νηπιαγωγείο έως το λύκειο. Ειδικότερα, οι μαθητές προσκλήθηκαν να δημιουργήσουν πρωτότυπα ποιήματα για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου και τη δημιουργία ενός καλύτερου Διαδικτύου για όλους, συμβαδίζοντας με τη φετινή θεματική και το σύνθημα της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου «Όλοι μαζί, για ένα καλύτερο Διαδίκτυο!».

Το Saferinternet.gr έλαβε 185 πρωτότυπα ποιήματα από 100 σχολικές μονάδες σε όλη την Ελλάδα. Τα ποιήματα συμπεριλήθηκαν σε ειδική ανθολογία με τίτλο «Ποιητική συλλογή για το Διαδίκτυο», με στόχο να αναδειχτεί η πρωταρχική σημασία της ευαισθητοποίησης και της υπευθυνοποίησης των παιδιών, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για ένα Διαδίκτυο καλύτερα προσαρμοσμένο για παιδιά.

Πιο συγκεκριμένα, στόχος της δράσης ήταν να τονίσει τη σημασία της ενεργούς και ψυχαγωγικής συμμετοχής των παιδιών για την ανάπτυξη της κριτικής τους ικανότητας απέναντι στους ενδεχόμενους κινδύνους του Διαδικτύου, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα τη θετική και δημιουργική πλευρά του πολύτιμου αυτού εργαλείου, μέσα από την τέχνη. Η ποιητική συλλογή βρίσκεται αναρτημένη στη διεύθυνση <http://saferinternet.gr/index.php?parentobjId=Page15>